

במדינה

העם ברור ללידיצה

34 גברים שיעים נהרגו עליידי צה"ל בכפר אל-זורייה. על כך הגיב בנו של משה שרת בהשוואה מחרידה

לדור שלם של ישראלים צעירים אין השם לידיצה אומר מאומה. גם אילו קראו השבוע את המאמר בדבר, שנשא את הכותרת "בדרך ללידיצה", לא היו מזדעזעים. אולם אצל בני הדור הקשיש, שקראו את מאמרו של יעקב שרת, עורר השם צמרמורת.

לידיצה היתה כפר במחוז קלאדנו בצ'כיה. ב-1942 הוקף הכפר על-ידי למחנות הריכוז, הילדים נחטפו ונעלי מו, וכל הגברים בכפר נטבחו. עד האחרון שבהם. הכפר עצמו נמחק מעל פני האדמה.

המעשה בא ננקמה על הוצאתו להורג של הארכייריזצ'ה הנאצי, רייני הארט היירדיך, הגדול והאכזרי שבתל-יינים הנאציים. היירדיך, ראש "הליש" בה הראשית לביטחון הרייך, נהרג בידי לוחמי-מחתרת צ'כיים.

מייד אחרי ביצוע התועבה הנאצית, הפך השם לידיצה לשם-דבר בעולם כולו. עד שהתפרסם השם אושוויץ, היה זה סמל כל הוועות של המפלגת הנאצית. אחרי המלחמה הוקמה במקום אנדרטה לאומית.

"דבר אחד מדהים" יעקב שרת לא הוכיח את שם הכפר אל-זורייה, שבו נוצע ההרג ההמוני למחרת ההתפוצצות של מכונת-התופת ליד מטולה. יצחק רבין, שהתאמר כמעשה זה, הרגיש כי "שום אשה וילד לא נהרגו" — ויתכן כי פסוק זה עורר את האסטיאציה אצל שרת, בנו של ראש הממשלה ושרה-חוז' המנוח.

כתב יעקב שרת: "אנשינו נופלים בלבנון לא למען מטרה לאומית מוגדרת ומוסכמת, אלא

נגלל גחמה היסטורית של שלושה מגאלומנים...

פעולת-התגמול האחרונה של צה"ל בלבנון, שבה נהרגו-נרצחו 34 מחבלים שיעים, מלמדת על שיטה ישראלית חדשה, כלומר על אורח-חשיבה חדש ועל אורח-התנהגות חדש. אם הפיתרון הקולומבוסאי הוא פשוט להרוג שיעים ופולסטינים רבים ככל האפשר, כי אז יוצעו מחייב קידום אותם קצינים המסוגלים לתכנן זאת ולבצע זאת, כשם שהוא יגרום למי שאינם מסוגלים לכך נפשית לפנות את מקומם.

אבל צריך להיות ברור למשלח הרסן מעל סוסייהבר הרוהרים של צה"ל מוכה סנווריה-הנקם, כי אין זה חשוב כלל וכלל מי ומי העושים כמלאכת ההרג ההמוני, דברים הנעשים בשם צה"ל מחייבים את העם כולו לרורידורות.

(הסכנה האמיתית היא בהפיכת מפקדי צה"ל החדש למתכנני מעשי הרג המוני, ובהפיכת חייליהם למבצעי עיהם דבר יום-ביומו... איש לא יפריע כער ישראל החדשה כמלאכת לידיצה הבלתי-נמנעת שלה.

רק דבר אחד מדהים אף יותר: היות ראש-הממשלה ושרה-ביטחון, המשרתים את התהליך הזה!"

פי אלף. הרברים פורסמו בדבר, הביטאון הבלתי-רשמי של מפלגת העבודה, שראש-הממשלה ושרה-ביטחון הם ראשיה.

מחאת-היחיד של יעקב שרת הצטרפה למחאת האלפים, שהפגיבו השבוע בכיכר מלכיים-ישראל נגד המלחמה בלבנון. אך היא היתה חריפה פי אלף.

יחסים מרחביים חזרה לנקודת-המוצא

שני רוצחים מיקצועיים חוללו הפיכה פרו-ישראלית, והכל חזר לקדמותו

סאמיר ג'ע'ע הוא רוצח. הוא פיקד

אישית על אחד ממעשי-הוועה הנוראים ביותר במלחמת-האחים הלב-נונית. הוא לא היה מכוון נגד ררועים, שיעים או פולסטינים, אלא נגד נוצרים-מארונים אחרים.

במיסגרת המלחמה בין המישפחות המארוניות השונות, התפלג ג'ע'ע ואנשיו על טוני פראנג'יה, בנו של אחד המנהיגים המארוניים הבולטים. יריכה של מישפחת אל-ג'מיל. בטבח, שהי' כיר את פעולות המאפיה בארצות-הברית, רצח ג'ע'ע את טוני יחד עם אשתו וילדיו, משרתיו ועוזריו.

אלי חבייקה הוא רוצח. הוא ראש "הכוחות המיוחדים" של הפלאנג'ות. הוא פיקד אישית על טבח צבחה ושאתילא. בעומרו ממול, על גג החפ"ק של מפקד-האוגרה עמוס ירון, ובטווח-שמיעה של קצינים ישראלים, ציווה כלשון ציווית לרצוח גברים, נשים וילדים. סצנה זו תוארה בהרחבה ברוח וערת-כהן.

ג'ע'ע וחבייקה אינם רק רוצחים, מן הגדולים בלבנון. הם גם ירירי ישראל מושבעים. והם חוללו השבוע הפיכה.

קאנטון נוצרי. לא היתה זאת הפיכה נגד הממשלה הלבנונית. זו אינה מעניינת איש, מכיוון שאין לה כוח. היא קיימת כיום רק תורות לתמיכה הסורית, ועל כן שום הפיכה נגדה לא תצלח.

מטרת ההפיכה של ג'ע'ע ושות' היתה חשובה הרבה יותר. הם התקוממו נגד ההנהגה של מפלגת-הפלאנג'ות, הנאמנה לנשיא אמין אל-ג'מיל. הם תפסו את הפיקוד על "הכוחות הלבנוניים" — השם הרשמי של הזרוע הצבאית של הפלאנג'ות, שאליה סופחו בשעתו בכוח כל שאר המיליציות הנוצריות.

למעשה שולטים ג'ע'ע וחבורתו בשעה זו על כל השטח הנוצרי של לבנון, מלבד אחרות מישפחתו של ג'מיל ומישכן הנשיא.

התוצאה: לבנון מחולקת כיום בפועל לקאנטונים עצמאיים, שלכל אחד מהם יש צבא עצמאי. יש קאנטון ררווי בהרייהשון; קאנטון שיעי תחת

מובארכ: מות היוזמה

שכניה בירי השדולה היהודית-יש' ראלית, ושאנה מוכנה לעשות דבר למען השלום. מכיוון שלא היה לו עוד מה להפסיד, גם פתח את הקלפים והבהיר כי החלק הפולסטיני כמישלחת הירדנית-פולסטינית המוצעת צריך להתמנות על-ידי אש"ף.

המלך חוסיין, שהיה פסימי מלכתחילה, ביטא את מרירותו בצורה חדה. "לא יתכן משאומתן בלי אש"ף", הכריזו השבוע, בשעה ששרה-חוז' של שזה בנשיג'טון. חוסיין משוכנע שזו כי ארצות-הברית אינה מעוניינת בשלום במרחב, וכי תשנה את עמדתה רק כאשר יהיה מאוחר מדי: עם נפילת המישפטים הפרו-מערביים בעולם הערבי באש המהפכה האיסלאמית.

שמיד או

גורבאצ'וב

סיכום: ברור כי בתודשים ה-קרוונים לא תחול שום תזווה, העוצמה האמריקאית עומדת על רך-השלום מכישול בלתי-רעבתי. מאוחר מכישול זה יכול שימנען פרט לכלכל את מעשיו באותו-רצונו.

המצב עשוי להשתנות רק אם המישחקי-אמריקאי-סובייטי יגיע לשלב שבו תרצה ארצות-הברית לזרוק את העניין הישראלי-פולסטיני כאסימון נוסף על השולחן, או כאשר ירצה שימנען פרט להתקדם לקראת שלום. כדי לפוצץ את הסכסוך-הרוצחני, כלומר: אם רגן ירצה לקרב את מיכאיל גורבאצ'וב, או אם פרס ירצה לזרוק את יצחק שמיר.

התקבל הרושם ההפוך. ישראל הגיכה במחויב והיר" — ואילו האמריקאים קברו את היוזמה. ערפאת לא דחה את היוזמה, אך גם לא מידר לתלות בה תיקוות. הוא הניח למובארכ לפתח את זימתו ולפעול למענה. אך הוא לא האמין שתישא פרי.

את דעתו גילה בשיתוף עם מישלחת הרשימה המתקדמת לשלום, כמה ימים לפני ראשית יומתו של מובארכ (העולם הזה 13.2). לבעלי-שיחיו הישראליים הסביר אז מנהיג אש"ף שאינו תולה תיקוות ביוזמות שיתפתחו במישור האמריקאי-ערבי. לעומת זאת סבר ערפאת כי התזווה תבוא, אם אכן תבוא — במישור היחסים המתפתחים בין ארצות-הברית וברית-המועצות.

דיווח או אורי אבנרי: נראה כי אש"ף תולה יותר תיקוות בהתפתחות זו (בין אמריקה והסובייטים) מאשר במגעים בין ארצות-הברית וירידותיה בעולם הערבי.

הערכה זו של ערפאת הוכיחה את עצמה לגמרי. לא היה איכפת לווישיג'טון לבייש את הנשיא המצרי, ירידה העיקרי בעולם הערבי. קבל עם ועדה, ולידוק בפני כל ירדותיה הערי-ביות בזיולול תהומי.

מובארכ עצמו הגיב במרירות בולטת, כאשר הופיע לפני העיתונאים בווישיג'טון. הוא לא חסך את שבת לשונו. כאשר קבוצה אחת של סנאטורים לא שאלה אותו על החזרת שגרירו לתל-אביב עקץ אותם: "מה, שכחתם לשאול?" אירוניה זו לא הסתירה את המרר-רות. מובארכ יצא מווישיג'טון כשהוא משוכנע כי הממשלה האמריקאית

רמתה לסטירת-לחי. בצאתו מן הפגישה עם עמיתו המצרי, קרא הנשיא האמריקאי הצהרה שששמעה כאילו הוכתבה על-ידי שימנען פרס. היא חזרה על העמדות הנוקשות ביותר של ממשלת ארצות-הברית נגד אש"ף. למעשה רתחה את הסכם חוסיין-ער' פאת ויוזמה מובארכ-ערפאת-חוסיין.

במיקרים כאלה נהוג לעטוף את הסירוב באיטלטה חיובית, כדי שאורח מכובד לא ייצא כיריים ריקות לעיני כל. האמריקאים לא סדרו לעשות אף זאת. מובארכ לא זכה גם במילים יפות. הלאו האמריקאי היה מוחלט ומושלם. רק בדיעבד נעשתה מחווה, שהר סיפה חטא על פשע. שרה-חוז' ג'ע'ע שולץ הודיע כי שליחו הכושל, ריצ'ארד מרפי, יערון בקרוב סירוד נוסף במיורח התיכון, כדי לבדוק את המצב.

מכיוון שמובארכ רצה שמישלחת ירדנית-פולסטינית תבוא לווישיג'טון, מהוזה שליחותו הסרת-המשמעות של מרפי דחה כפולה ומכופלת.

פרס וערפא

צדקו

על רקע כישלון זה נראה כי גם שימנען פרס וגם יאסר ערפאת היו מפוכחים יותר מאשר מובארכ עצמו. פרס לא השיב בשלילה על היוזמה המצרית, מפני שסמך על הסירוב האמריקאי. תחת לעורר את הרושם שיוזמת-השלום הוכשלה על-ידי ישראל — כפי שהיה מורה אילו נוחלה המדיניות עליידי יצחק שמיר

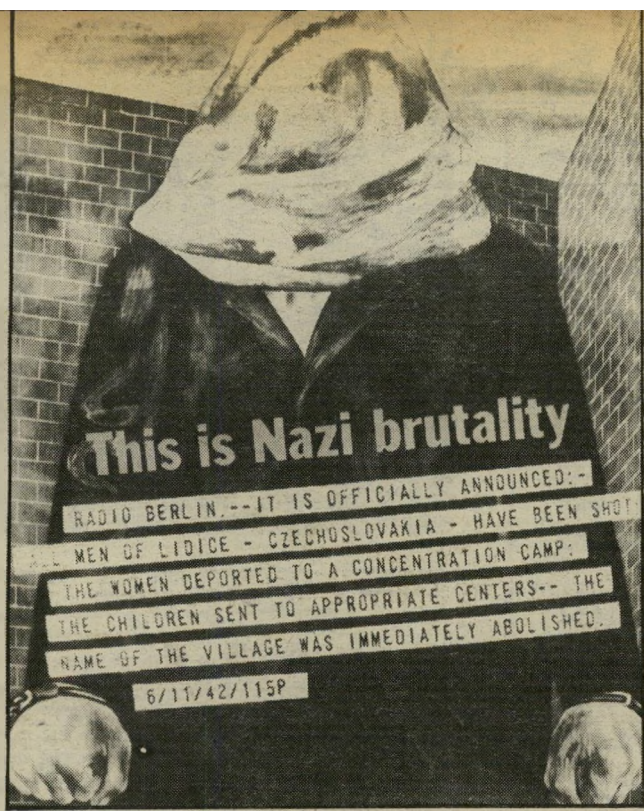

הנשיא מובארכ מיכשול בלתי-רעבתי

מיתקפת-השלום הגדולה של חוסני-מובארכ הממוטטה. היעד המכוון — ממשלת ארצות-הברית — לא נכבש. ההסתערות לא הבקיעה אף את קיר-הגנה הראשון.

מן השמיים פעלו נגד מובארכ. מותו הפיתאומי של מנהיג בריית-המועי צות, קונסטנטין צ'רניניוקו, רחה את הביקור מן הכותרות הראשיות. אמר ריקה כולה היפנתה את מבטה אל המעצמה הסובייטית הגדולה. המבקר מעמקיה-הנילוס התגמד.

אך חמור יותר היה ההיכט הפוליטי. היוזמה הגדולה של מובארכ, שהוכנה כמלאכת-מחשבת מדינית מתחכמת ביותר (העולם הזה 6.3, נתקלה בקיר-כרזל של הסרבנות האמריקאית. התגובה הפומבית של רונלד רגן

ברזה בריטית על זונות-לידיצה* סוסייהבר של צה"ל מוכה סנווריה-הנקם...

כינוש ישראלי; קאנטון מוסלמי-סוני בטריפולי ועוד ועוד. הקאנטון הנוצרי-מארוני — הכולל את מיורח-ביירות, כביש-החוף מביירות עד מבואת טריפולי ואזור הרר ממיורח לו — כפוף עתה לשליטון ג'ע'ע.

הפרד ומשול. העולם כולו משוכנע כי הפיכה זו בוצעה בעזרת ישראל ועל פי הנחיותיה. לדעת המומחים לא יעלה על הדעת שג'ע'ע יבצע מהלך כה מסוכן בלי גיבוי מאסיבי של ישראל בכסף, בנשק ובתמיכה פוליטית עקיפה. לדעת מומחים אחרים, זהו המהלך הישראלי הנגדי. אהרי שאמין אל-ג'מיל קשר את גורלו עם סוריה.

במשך כמה ימים ציפו רבים להתערבות סורית — אך הנשיא

למעשה חזר הכל למצב שהיה קיים לפני ההרפתקה של אריאל שרון. הסורים שולטים קצת יותר מאשר קודם; לכן, במקום "המחבלים" הפולסטיניים נגבול באו "המחבלים" השיעיים; הכוח המארוני הקשור בישראל נחלש בהרבה — ותוך מזה הכל חזר לקדמותו.

סיכום המצב המנהיג הררווי, ולד ג'ונבלאט: "חזרנו לנקודת המוצא"

הכנסת מי למחבלים — אליי

ל.א.והבי ארץ-ישראל" לא מגיע עניש — גם אם הם טרוריסטים

לפרוטוקול המתאר את שיבת חברי-הכנסת למען, העצורים" והכוונה למחבלים היהודיים הנאשמים במעשי רצח, השתל מומים ומזימות מטורפות נגד מקומות קדושים ליסלאם. קורא כתב נקודה, "ללא כסיות משו".

רשימת המשתתפים עשויה להפי' תיע את מי שסובר, ששדולת-הטרור מקיפה רק את אנשי התחיה ומורשה. בפגישה הראשונה במישכך-הכנסת השתתפו חברי הכנסת אבנרי-שאקי ורויד דנינו מסיעת המפד"ל (מחצית הסיעה); רפאל פינחס, יעקב יוסף ושימנען שלמה מש"ס (שלושת ריבועי הסיעה); מיכאל איתן, מאיר כהן אבידוב, רודי מגן ומרים גלורית-עסה מחטיבת חרות בליכוד; פינחס גולד-רלית" בליכוד; יגאל כהן מחטיבת לע"ם בליכוד; אברהם שפירא מאגודת (המטך בעמוד 14)

* הנוסח: זוהי אכזריות נאצית. מרדיו ברלון נמסר היום רשמית: כל הגברים בלידיצה, צ'כוסלובקיה, נורו. הנשים הועברו למחנה-ריכוז. הילדים נשלחו למרכזים מתאימים. שם הכפר בוטל מייד. 6.11.42.